

RECENSION

Cate Blanchett i *Blue Jasmine*

Originaltitel: **Blue Jasmine**
Svensk titel: **Blue Jasmine**
Regi: **Woody Allen**
Producenter: **Letty Aronson, Stephen Tenenbaum, Edward Walson**
Manus: **Woody Allen**
Foto: **Javier Aguirresarobe**
Roller: **Cate Blanchett, Alec Baldwin, Sally Hawkins, Charlie Tahan, Annie McNamara, Daniel Jenks, Max Rutherford m fl.**
USA 2013
Längd: **1 tim 38 min**
Distributör: **Scanbox Entertainment Sweden AB**

Blue Jasmine

Det är inte särdeles svårt att se hur väl Cate Blanchett trivs i rollen som Jasmine, ett högkaratigt nervvrak av samma dignitet som Blanche i Tennessee Williams "Linje Lusta" som Vivien Leigh firade triumfer med. Rollen är skriven som en ekvilibristisk balansakt mellan humor och tragik för en kvinna som levtt ett bekymmerslöst liv som hustru till en framgångsrik affärsman. Men som nu befinner sig i fritt fall efter att mannen fängslats för ekonomisk brottslighet och alla luckor öppnats. Hon knaprar ångestdämpande Xanax som hon sköljer ner med ständiga Martinis. Hon kunde ha det roligare. En baklänges klassresa att jämföra med en operadiva från storstan som degraderas till att sjunga mediokra covers med ett lokalt band på landsorten.

Vi möter Jasmine när hon sitter på flyget från New York till San Francisco, från en elegant representationsvåning på Park Avenue till sin syster Ginger i vars sjabbiga lya i betydligt mindre fashionabla kvarter hon flyttar in. Tanken är att hon ska starta på ny kula och ordna upp sitt kullkastade liv. Det enda hon fick med sig var ett par väskor av märket Vuitton samt några eleganta Chaneldressar, men noll med pengar. Ginger jobbar som kassörska på ett snabbköp, brittiskan Sally Hawkins mejslar fram en klassiskt otrugg arbetartjej, levande, blodfylld och kryddstark. Hennes kille Chili är en oborstad men i grunden känslfull knegare. En roll som direkt leder tankarna till Cheech i *Kulregn över Broadway*. Och Bobby Cannavale har något av samma framtoning och buffliga empati som Chazz Palminteri.

Jasmine tvingas ta jobb som receptionist hos en tandläkare för att finansiera sina planer på en utbildning till inredningsarkitekt. Det går givetvis åt fanders på alla plan. Men för en stund tycks räddningen hägra i form av en diplomat, en soignerad man i lämplig ålder som faller i farstun för hennes Chanelkläder och vårdade framtoning när de möts på en fest. Men Jasmines alla krumbukter når tillslut

ikapp henne. Hennes alltmer desperata strävan att återskapa sitt liv med en serie livslögner når till sist vägs ände – kanske för att hennes forna liv bara var en fasad, berövad all mänsklighet. Hela hon är för övrigt som en vandrande tryckkokare redo att explodera. Mycket oroande men förstås – det är ju Woody Allen – även underhållande.

Efter förra årets halvdebacle med *Förälskad i Rom* är det en lisa för oss Woody Allen-fans med en så helgjuten film som *Blue Jasmine*. Nu är Woody Allen själv inte med i filmen, men nog hör vi honom inom oss i alla omisskännliga tonfall i repliker hos filmens olika rollfigurer. Ni vet den där ett halvt tonsteg uppskruvade och med illa dold lust, träffsäkra, metaforstinna replikföringen. Men så har han, om jag nu läst rätt, nominerats 15 gånger till en Oscar för bästa originalmanus.

I botten handlar filmen om livet som yta och innehåll mot en fond av den stora bank- och bolånekrisen i USA 2008 där det finansiella Amerika demaskerades in på bara husknutarna. Humor och tragedi löper parallellt genom hela filmen, vi både skrattar åt och med Jasmine (bättre än så är vi nog inte lite till mans och fruns) i samma andetag som vi kan känna stor sympati för hennes förtvivlan.

Men allra gladast är jag för att Woody Allen med *Blue Jasmine* återfår sin starka känsla från 1980-talet då han med Mia Farrow som leading lady skrev otaliga komplexa kvinnoroller – jag tänker på *Hannah och hennes systrar*, *September*, *En annan kvinna* med flera. Och jag är knappast den förste som tänker Oscar när Cate Blanchett trycker på och ger järnet i rollen som den mångfaceterade Jasmine.

Andreas Hoffsten

FILMRUTAN